

N:o I.

Af herr **Byström**, om ändring af 2 mom. i kungörelsen angående förändrade villkor och bestämmelser för den af staten utöfvade egnahemslånerörelse den 13 juni 1908.

I Kungl. Maj:ts kungörelse angående allmänna villkor och bestämmelser för den af Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutade egnahemsrörelse af den 17 juni 1904 förefunnos, som alla veta, flera brister. Detta kunde ju ej heller vara så underligt, då ju kungörelsen var ett af de första trefvande stegen, som togos på ett hittills i vårt land opröfvadt område. Från olika synpunkter motionerades också strax efter kungörelsens utfärdande om ändringar i densamma, och 1908 inkom Kungl. Maj:t med proposition om nya bestämmelser, angående hvilka Riksdagen fattade beslut. Men äfven i den nya kungörelsen, som därpå följde, är det åtskilligt, som, enligt hvad erfarenheten gifver vid handen, bör förbättras, och dit hör höjningen af det beräknade värde, hvilket en lägenhet ej får öfverstiga, om lån skall kunna beviljas. I detta afseende är den kungl. kungörelse, som utfärdades den 13 juni 1908, lika med den som utfärdades den 17 juni 1904, efter det att den sist nämnda på grund af motioner därom blifvit något ändrad. I båda heter det: »Egnahemslån må ej utgå, där det beräknade värdet öfverstiger: för jordbrukslägenhet 6,000 kronor och för bostadslägenhet 4,000 kronor.»

Många mena, att i dessa belopp bör en höjning ske. Detta är i synnerhet önskvärdt, då det gäller trakter i närheten af större städer, där ju

marken är dyr, vare sig den skall inköpas som byggnadstomt eller för jordbruk. I all synnerhet gäller detta hufvudstadens omgifningar. Då Kungl. Maj:t framlade sin senaste proposition i detta ärende, gjordes framställning om att de ifrågavarande siffrorna skulle höjas till respektive 8,000 och 6,000 kronor. Därom heter det i en inlaga, som det verksamma aktiebolaget »Hem på landet» då ingaf till Kungl. Maj:t:

»Gent emot bestämmelsen, att egnahemslån ej må utgå, där det beräknade värdet öfverstiger 6,000 kronor för jordbrukslägenhet och 4,000 kronor för bostadslägenhet, tillåta vi oss erinra, att prisen på såväl byggnadsmaterial som arbetskraft redan äro så höga, att en byggnad på 2 rum och kök, åtminstone i åtskilliga delar af landet, betingar en kostnad af 4 à 5,000 kronor. Vid sådant förhållande inses lätt, att föga återstår för jordbrukaren till inköp af mark och de fasta inventarierna samt intet för köparen af bostadslägenhet. Gränsen för dessa värden synes därför med nödvändighet böra framflyttas med förslagsvis 2,000 kronor eller till 8,000 kronor respektive 6,000.»

Som synes anser detta för hem på landet ifrigt arbetande bolag, att summorna böra höjas med 2,000 kr. Äfven jag skulle ej hafva något emot att så skedde, men då Riksdagen hittills varit mycket försiktig rörande denna sak och velat »gå sakta i backarna», har jag ansett det vara bäst att sätta dessa siffror till respektive 7,000 och 5,000 kr. och hoppas jag, att vederbörande skola inse det befogade häri.

Vid bestämmande af det omordade egendomsvärdet eller lånebeloppet må också erinras därom, att på de orter, där ett eget hem kan åstadkommas för mindre summa än den, som föreslås i denna motion, är det intet som hindrar vederbörande låntagare att skaffa billigare jordbrukslägenhet eller att bygga billigare bostadslägenhet.

Betydelsen af att äfven mindre bemedlade personer sättas i tillfälle att, så långt lämpligt kan ske, skaffa sig egna hem, är så stor för vårt folk såväl i socialt som i hygieniskt och moraliskt afseende, att en hvar bör göra sitt bästa för att främja den saken. Egnahemsrörelsens stora uppgift är också att i sin mån bidra till att »bereda egna hem åt landets inbyggare, stärka den mindre bemedlade befolkningens ekonomiska villkor, hämma emigrationen och främja landets uppodling».

På grund af hvad som sålunda anförts, vågar jag föreslå

att Riksdagen ville för sin del besluta, att senare delen af mom. 2 i kungl. kungörelsen angående för-

ändrade allmänna villkor och bestämmelser för den af staten utöfvade egnahemslånerörelsen må erhålla följande förändrade lydelse:

Egnahemslån må ej utgå, där det beräknade värdet öfverstiger: för jordbrukslägenhet 7,000 kronor och för bostadslägenhet 5,000 kronor.

Stockholm den 20 jan. 1909.

J. Byström.
